

مدیر کل درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی اعلام کرد

معرفی ۱۲ مرکز درمانی به عنوان بیمارستان سبز

وبر خورداری از نیروی انسانی کارشناسی و متخصص برای اجرای امور است. برای اطلاع از راهبردهای مدیریتی سازمان در حوزه درمان مستقیم در زمینه تأمین نیروی انسانی و شیوه مدیریت بیمارستانی گفت‌وگویی را با دکتر مهدی ناقوسی، مدیر کل درمان مستقیم سازمان انجام داده‌و فرصت را غنیمت شمردیم تا درباره سایر فعالیت‌های این مدیریت؛ به‌ویژه ایجاد بیمارستان‌های سبز نیز پرس‌وجو کنیم. مشروح این گفت‌وشنود را پیش‌رو دارید.

می‌شود؟

همایش ملی تقدیر از واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز همایشی است که سازمان حفاظت از محیط زیست سالانه یک‌بار به منظور تقدیر و قدرانی از صاحبان واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز کشور و باهدف تحقق ایجاد نگرش زیست‌محیطی در میان صاحبان صنایع، معادن و خدمات و ایجاد رقابت جدی و سازنده میان صنایع، معادن و خدمات گسترش فرهنگ زیست‌محیطی در حوزه فناوری‌ها میان سازمان حفاظت محیط زیست و بخش صنعت، معدن و خدمات و ایجاد فضا برای تبادل تجربیات و دستاوردهای زیست‌محیطی واحدهای صنعتی، معدنی و خدمات با یکدیگر نیز از دیگر اهداف این همایش به‌شمار می‌رود. علاوه بر آن ارتقا و گسترش فرهنگ زیست‌محیطی در حوزه فناوری‌ها به منظور تولید پاک نیز از دیگر اهداف است و در روند این همایش، تشویق و قدرانی از مدیران صنعت، معدن و خدمات در راستای کاهش و جلوگیری از صدمات زیست‌محیطی به عمل می‌آید.

برگزاری این همایش امسال در چه وضعیتی قرار دارد؟
باتوجه‌به فراخوان همایش انتخاب واحدهای صنعتی، خدماتی و معدنی سبز در سال ۱۴۰۲ از تاریخ شانزدهم خردادماه تا ۳۱ مردادماه سال جاری، طی مکاتباتی از تمامی مراکز درمانی ملکی سازمان برای ثبت‌نام و شرکت در همایش فراخوان به عمل آمده و نتایج در همایش انتخاب واحدهای صنعتی و خدماتی سال ۱۴۰۲ که مهرماه سال جاری برگزار می‌شود، مشخص و نتیجه پیگیری خواهد شد. جا دارد اشاره کنیم، انتخاب واحدهای صنعتی و خدماتی سبز از طریق سامانه «جامع محیط زیست» به آدرس (iranempir) انجام می‌شود.

کمی از جزییات اجرای استانداردهای زیست‌محیطی و ایجاد بیمارستان سبز بگویید.
در جریان انتخاب واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز، شاخص‌ها و معیارهایی جهت تمیزی واحدها لحاظ می‌شود که مهم‌ترین معیارها برای انتخاب واحدهای خدماتی سبز شامل مواردی از جمله نصب و راهاندازی یا اصلاح سیستم تصفیه فاضلاب، مدیریت و کنترل آلاینده‌ها و دفع و دفن اصولی و بهداشتی زباله است. همچنین مدیریت باز یافت مواد زائد، ایجاد و توسعه فضای سبز و مصرف بهینه حامل‌های انرژی و افزایش بهره‌وری در مصرف انرژی از دیگر معیارها به‌شمار می‌رود. عوامل دیگری نیز وجود دارد که می‌توان به استقرار دفتر محیط زیست یا واحد (**HSE**) اخذ گواهینامه استقرار مدیریت زیست‌محیطی (**ISO ۱۴۰۰۱**) و ارتقای سطح دانش و فرهنگ زیست‌محیطی مدیران و کارکنان واحدها اشاره کرد و بالاخره اینکه ایجاد نوآوری‌های زیست‌محیطی و خدمات فراگیر معیار دیگر این طرح به‌شمار می‌شود.

در حال حاضر پیگیری ایجاد بیمارستان سبز در تأمین اجتماعی در چه مرحله‌ای قرار دارد؟
باتکمیل برنامه عملیاتی بیمارستان‌های سبز در سال ۱۴۰۲ تعداد ۳۹ بیمارستان متقاضی اجرای بیمارستان سبز از مجموع ۷۳ مرکز ملکی سازمان تأمین اجتماعی با تأمین اعتبار از محل بودجه استانداردسازی و اعتباربخشی سال ۱۴۰۲ در برنامه بیمارستان قرار می‌گیرد و به این ترتیب، اجرای پروژه استقرار کامل نظام مدیریت سبز در واحدهای تابعه سازمان تأمین اجتماعی در چشم‌انداز آینده سازمان قرار دارد. همچنین با توجه به سابقه مطلوب استقرار سیستم مدیریت زیست‌محیطی (**ISO ۱۴۰۰۱**) در تعدادی از بیمارستان‌های ملکی در حال حاضر برنامه استقرار و تمدید استاندارد سیستم مدیریت زیست‌محیطی (**ISO ۱۴۰۰۱:۲۰۱۵**) برای تعدادی از مراکز درمانی ملکی در حال اجرا است.

باید گفت، امروزه استفاده وسیع از انواع سوخت‌های فسیلی و آلودگی‌های ناشی از آن سبب ایجاد مشکلات زیست‌محیطی نظیر افزایش غلظت گازهای گلخانه‌ای، بالا رفتن دمای کره زمین و پدیده گرمایش جهانی شده است. در نتیجه آلودگی‌های توسعه صنعتی باید در راستای ملاحظات زیست‌محیطی و استفاده از آلودگی‌های پایدار در توسعه اقتصادی با محور صرفه‌جویی در انرژی حرکت کند تا امکان تحقق توسعه پایدار فراهم شود. می‌دانیم توسعه پایدار به نوعی اطلاق می‌شود که از تقای منافع اقتصادی و اجتماعی دوره حال و آینده بدون آسیب به فرایندهای اکولوژیکی، میسر شود. از این‌رو به‌منظور دستیابی به توسعه پایدار باید توسعه صنعتی بر مفهوم پایداری زیست‌محیطی استوار شود.

خب جادار دسؤال اصلی را مطرح کنیم. تحقق این مفهوم یعنی پایداری زیست‌محیطی در حوزه برنامه‌های بیمارستانی از چه اهمیتی برخوردار است؟
ببینید، بخش مراقبت از سلامت به‌ویژه بیمارستان‌ها تأثیر عظیمی بر روی محیط زیست دارند که اغلب به آن توجه نمی‌شود یا بعضاً حتی منکر آن می‌شوند و در نتیجه هزینه‌های سنگین استفاده از انرژی، آب و انهدام مواد (ضایعات) به‌وجود می‌آید. این شرایط بازخوردی را ایجاد می‌کند که متقابلاً ایمنی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ سازمان بهداشت جهانی (WHO) اعلام کرده است؛ «می‌دانیم که تغییرات آب‌وهوایی قادرند پیامدهای شدیدی برای سلامت انسان به بار آورند. همچنین می‌دانیم که بخش بهداشت و درمان می‌تواند نقشی اساسی در کمک به کشورها در سراسر جهان بازی کند تا آن‌ها بتوانند خود را با این پیامدهای جدی وفق دهند.» این اظهارات نشان‌دهنده اهمیت و خواست جهانی برای اتخاذ بهترین تجارب زیست‌محیطی در بخش مراقبت از سلامت است.

برای تحقق استانداردهای زیست‌محیطی در بیمارستان‌های تأمین اجتماعی چه گام‌هایی برداشته شده و چه دستاوردهایی ایجاد شده است؟
ابتدای خواهم از منظر قانونی این پرسش را پاسخ دهم؛ سازمان تأمین اجتماعی ایران به عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر اجتماعی کشور با عنایت به اهمیت رعایت ملاحظات

برای پاسخ به این سؤال لازم است توضیح دهم در سال‌های اخیر با توجه به مشکلات مالی پیشنهاد شده تا تعدادی از بیمارستان‌های هیأت‌مدیرهای با تغییر شیوه مدیریت تبدیل

۸ هزار و ۵۰۰ پزشک اعم از عمومی، متخصص و سایر گروه‌ها در بخش درمان سازمان تأمین اجتماعی مشغول به فعالیتند.

به بیمارستان‌های ملکی شود. همان‌طور که اشاره شد، در حال حاضر پنج بیمارستان هیأت‌مدیرهای فعالیت می‌کند. پیش از آن این تعداد به جز بیمارستان صدر، شامل شش بیمارستان میلاد تهران، میلاد البرز، خوی، ایلام، اهواز و بیرجند بود که اخیراً بیمارستان ایلام از موقعیت هیأت‌مدیرهای خارج و تبدیل به ملکی شد. بیمارستان صدر نیز با توجه به مدیریت متفاوت این مرکز و محدودیت سهام سازمان، در برنامه‌ریزی‌های این نهاد قرار نمی‌گیرد. می‌خواهم بگویم در صورت جداسازی این مراکز که در نظر است سه مرکز به صورت ملکی درآید، طرح نظام نوین اداره بیمارستانی در این مراکز به‌اجرا درمی‌آید.

برخی از بیمارستان‌های تأمین اجتماعی در سال‌های اخیر با تبعیت از استانداردهای مدیریت زیست‌محیطی موفق به اخذ گواهینامه‌های بین‌المللی شده و به عنوان بیمارستان‌های سبز شناخته شده‌اند؛ پیش از ورود به این مبحث، اساساً اهمیت اجرای چنین برنامه‌هایی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

پوشش بیمه‌ای بیش از نیمی از جمعیت کشور مسئولیت و وظایف سازمان تأمین اجتماعی را در قبال ارائه خدمات درمانی به مخاطبان خود گسترده کرده و سازمان در دو بخش درمان مستقیم (مراکز ملکی) این خدمات را به‌طور رایگان و در درمان غیر مستقیم نیز به‌شیوه خرید خدمات در اختیار بیمه‌شدگان قرار می‌دهد. به‌طور حتم این حجم از مسئولیت نیازمند تمهیدات مناسب در ابعاد گوناگون مدیریتی

حدود یک ماه قبل ابلاغ شده است. در دستورالعمل این طرح، نظام پرداخت پرکیس پزشکان با نگاه ویژه به مناطق محروم و بخش‌های بیمارستانی و بستری نگر یسته شده و بر مبنای اولویت‌بندی نیاز مراکز به تأمین پزشک تنظیم شده است. این طرح از ابتدای امسال قابلیت اجرا دارد.

معاونت درمان سازمان تأمین اجتماعی اخیراً اعلام کرد یکپارچه‌سازی حوزه درمان در دست پیگیری است تا بیمارستان‌ها با یک رویه استاندارد مدیریت شود؛ یکپارچه‌سازی مبتنی بر چه شیوه‌هایی است و چه تغییراتی در پیش است؟

همان‌طور که می‌دانید حدود ۷۳ بیمارستان تأمین اجتماعی را مراکز ملکی تشکیل می‌دهد و در حال حاضر پنج بیمارستان هیأت‌مدیرهای وجود دارد. بحث یکپارچگی مدیریت بیمارستان‌ها بر مبنای بصره‌های بودجه و الزامات هیأت‌امنی سازمان ارائه شد. در این طرح در نظر است تا بیمارستان‌ها از یک دستورالعمل واحد و یکپارچه پیروی کنند. برای این منظور نظام‌نامه‌ای تحت عنوان «نظام‌آراء نوین بیمارستانی» تدوین شد. مفاد این نظام‌نامه با بررسی مزایا و معایب مدیریت بیمارستان‌های ملکی و هیأت‌مدیرهای تدوین شد و در فاز نخست، در نظر است تا در ۱۰ مرکز منتخب به صورت پایلوت اجرا شود. این طرح پس از پایلوت و احصاء نقاط قوت و ضعف، در کل کشور به‌اجرا درمی‌آید.

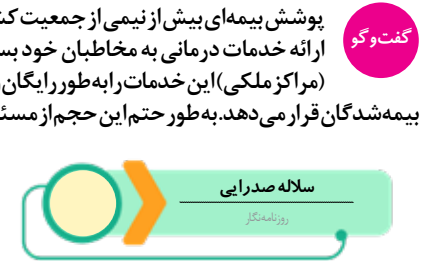
در برنامه طرح نوین، اختیارات خاص و ویژه‌ای برای مدیریت‌های درمان استان‌ها و رؤسای بیمارستان‌ها در حیطه‌های مختلف اعم از منابع انسانی، تأمین مالی، برون‌سپاری و... پیش‌بینی شده تا فضای لازم برای مدیریت بهتر و چابک‌تر به‌وجود آید و در عین حال سطح پاسخگویی به نیازهای درمانی نیز ارتقا یافته است.

اشاره کردید به بیمارستان‌های هیأت‌مدیرهای؛ متخصصان در پیش دارد و برای تشویق کادر درمان برای فعالیت در مناطق محروم، چه تدابیری اندیشیده شده است؟

ببینید توسعه خدمات درمانی همواره در اولویت اهداف راهبردی سازمان تأمین اجتماعی قرار دارد و یکی از مهم‌ترین عوامل این توسعه نیروی انسانی است. سازمان برای پاسخ به این نیاز؛ به‌ویژه تأمین پزشک در مناطق محروم طرح‌های مهمی را عملیاتی کرده و اخیراً نیز دو طرح در این راستا به اجرا درآمده که یکی طرح تبدیل وضعیت پزشکان قراردادی است.

در یک سال گذشته پس از یک وقفه هفت ساله این طرح به تصویب هیأت‌مدیره و هیأت‌امنی سازمان رسید و امکان تبدیل وضعیت پزشکان قراردادی اعم از عمومی و متخصص فراهم شد. با اجرای این طرح حدود ۶۰۰ پزشک تبدیل وضعیت شدند و در سال جاری نیز با فراخوان معاونت منابع انسانی در یک ماه اخیر، جمع‌آوری اطلاعات افراد واجد شرایط اجرای این طرح در دستور کار قرار گرفته که پس از دریافت اطلاعات و اخذ مصوبه‌های لازم تا پایان سال سایر افراد دارای سوابق و واجد شرایط، تبدیل وضعیت می‌شوند. در این طرح، امتیازات ویژه‌ای برای پزشکان؛ به‌ویژه متخصصان شاغل در مراکز محروم، پیش‌بینی شده است. علاوه بر آن، سازمان در راستای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، تسهیلاتی را برای کارکنان متأهل و دارای فرزند در نظر گرفته که افراد مشمول طرح تبدیل وضعیت نیز از این تسهیلات بهره‌مند می‌شوند.

طرح دوم چیست؟
یکی دیگر از اقدامات مؤثر سازمان در زمینه منابع انسانی و تشویق و دلگرم کردن پزشکان برای فعالیت در سازمان، بازنگری نظام پرداختی به آن‌ها است که در این زمینه نیز از حدود یک سال قبل اقدامات کارشناسی به عمل آمده و با اخذ مصوبات لازم از هیأت‌مدیره و هیأت‌امنی سازمان، اجرای طرح

با توجه به قدمت سازمان تأمین اجتماعی، نیروهای شاغل در سازمان از حدود ۳۰ سال پیش اکنون به مرحله بازنشستگی رسیده‌اند و در یکی دو سال اخیر حوزه درمان با مسأله بازنشستگی مواجه شده است. برای جبران نیروی انسانی چه اقداماتی انجام می‌شود؟
باید اشاره کنم متولی جذب نیرو، معاونت منابع انسانی سازمان تأمین اجتماعی است و این معاونت در نظر دارد در سال جاری نیز با برگزاری آزمون استخدام نیروهای مورد نیاز سازمان را فراهم کند. بر این اساس در حوزه درمان نیز با توجه به افت نیروها در سال‌های اخیر و خروج کارکنان به دلیل بازنشستگی، افراد مورد نیاز غیرپزشک از طریق این آزمون جایگزین می‌شود که امید است تا پایان سال این اتفاق رخ دهد و تعداد مناسبی از نیروها وارد سیستم درمانی شوند.

در حال حاضر چه تعداد نیروی انسانی در حوزه درمان با سازمان همکاری دارند؟

در حوزه درمان مستقیم سازمان حدود ۴۸ هزار نفر در کادر درمان مشغول به فعالیت هستند که از این تعداد، ۸ هزار و ۵۰۰ نفر را پزشکان تشکیل می‌دهند و از میان پزشکان نیز حدود ۲ هزار و ۵۰۰ نفر پزشک عمومی، ۴ هزار نفر متخصص، ۷۰۰ نفر داروساز و ۷۰۰ دندانپزشک هستند و باقی نیروها شامل سایر گروه‌های پزشکی است. همچنین درمان مستقیم دارای ۱۷ هزار نفر نیروی کادر پرستاری شامل پرستار، بهیار، تکنسین اتاق عمل و هوشبری است.

سازمان چه برنامه‌هایی را برای جذب پزشکان؛ به‌ویژه متخصصان در پیش دارد و برای تشویق کادر درمان برای فعالیت در مناطق محروم، چه تدابیری اندیشیده شده است؟

ببینید توسعه خدمات درمانی همواره در اولویت اهداف راهبردی سازمان تأمین اجتماعی قرار دارد و یکی از مهم‌ترین عوامل این توسعه نیروی انسانی است. سازمان برای پاسخ به این نیاز؛ به‌ویژه تأمین پزشک در مناطق محروم طرح‌های مهمی را عملیاتی کرده و اخیراً نیز دو طرح در این راستا به اجرا درآمده که یکی طرح تبدیل وضعیت پزشکان قراردادی است. در یک سال گذشته پس از یک وقفه هفت ساله این طرح به تصویب هیأت‌مدیره و هیأت‌امنی سازمان رسید و امکان تبدیل وضعیت پزشکان قراردادی اعم از عمومی و متخصص فراهم شد. با اجرای این طرح حدود ۶۰۰ پزشک تبدیل وضعیت شدند و در سال جاری نیز با فراخوان معاونت منابع انسانی در یک ماه اخیر، جمع‌آوری اطلاعات افراد واجد شرایط اجرای این طرح در دستور کار قرار گرفته که پس از دریافت اطلاعات و اخذ مصوبه‌های لازم تا پایان سال سایر افراد دارای سوابق و واجد شرایط، تبدیل وضعیت می‌شوند. در این طرح، امتیازات ویژه‌ای برای پزشکان؛ به‌ویژه متخصصان شاغل در مراکز محروم، پیش‌بینی شده است. علاوه بر آن، سازمان در راستای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، تسهیلاتی را برای کارکنان متأهل و دارای فرزند در نظر گرفته که افراد مشمول طرح تبدیل وضعیت نیز از این تسهیلات بهره‌مند می‌شوند.

طرح دوم چیست؟
یکی دیگر از اقدامات مؤثر سازمان در زمینه منابع انسانی و تشویق و دلگرم کردن پزشکان برای فعالیت در سازمان، بازنگری نظام پرداختی به آن‌ها است که در این زمینه نیز از حدود یک سال قبل اقدامات کارشناسی به عمل آمده و با اخذ مصوبات لازم از هیأت‌مدیره و هیأت‌امنی سازمان، اجرای طرح

نکته

توسعه خدمات درمانی در سیستان و بلوچستان

مجید یوسفی مقدم
مدیرکل بیمارستان سیستان

استان سیستان و بلوچستان با برخورداری از ۱۵۷ هزار کیلومتر مربع، بزرگ‌ترین استان کشور شناخته می‌شود و فاصله شمال تا جنوب استان حدود هزار کیلومتر است. مدیریت درمان تأمین اجتماعی این استان دارای دو بیمارستان در شهرستان‌های زاهدان به ظرفیت ۲۵۰ تخت و زابل به ظرفیت ۳۲ تخت است. همچنین ماساخت یک بیمارستان در جنوب استان و منطقه چابهار را نیز در دست اقدام داریم. علاوه بر آن، این مدیریت دارای شش درمانگاه و ساخت سه درمانگاه جدید نیز در حال پیگیری است.

آنچه که مهم‌ترین بحث این روزهای استان را تشکیل می‌دهد، خدمت‌رسانی به راهپیمایان مراسم اربعین است. شهرستان زاهدان حدود ۹۰ کیلومتر با مرکز پاکستان فاصله دارد و زائران حضرت اباعبدالله‌الحسین (ع) با عبور از مرز مرز جاوله از امکانات کمپ استقرار یافته در این منطقه بهره‌مند می‌شوند. مدیریت درمان تأمین اجتماعی نیز بنا بر تعهد و دستور مدیرعامل سازمان با ایجاد موبک درمان به زائران خدمت‌رسانی می‌کند و هر روز صبح یک پزشک، یک داروپار و یک پرستار با حضور در این موبک خدمات درمانی، دارویی و تریاقی مورد نیاز مراجعه‌کنندگان را مانند سال گذشته ارائه می‌دهند. حجم جمعیت زائر در منطقه که روزانه به ۴ تا ۴ هزار نفر می‌رسد، استقبال از خدمات درمانی تأمین اجتماعی را در کنار خدمات درمانی دانشگاه علوم پزشکی به‌نحو چشمگیری افزایش داده است. استاندار سیستان و بلوچستان نیز طی دو بار بازدید از موبک درمانی تأمین اجتماعی از نحوه خدمت‌رسانی همکاران اظهار رضایت کرده و مراتب تشکر خود را از مدیرعامل و مسئولان سازمان اعلام کرده است. همچنین این بازدید از سوسی نماینده مدیرعامل سازمان نیز به عمل آمده است.

این مدیریت در زمینه امور جهادی نیز در سطح استان از عملکرد بالایی برخوردار است و با کمک و همراهی گروه‌های جهادی و بسیج جامعه پزشکی خدمات درمانی مناسبی را در اختیار بیمه‌شدگان قرار می‌دهد که از جمله آن می‌توان به استقرار تیم درمان در شهرستان کنارک اشاره کرد. در دو سه هفته اخیر مدیریت درمان استان در قالب اقدامات جهادی با همکاری تعدادی پزشک با تخصص‌های گوناگون، دندانپزشک و پرستار خدمات درمانی مورد نیاز جامعه صیادان را که زیر پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار دارند، ارائه کرد. این اقدام تأمین اجتماعی علاوه بر استقبال صیادان از خدمات درمانی – آنگونه که یک مورد از خدمات شامل ۷۰۰ خدمت دندانپزشکی بود – با جلب توجه مقامات محلی، فرماندار، امام جمعه و خبرنگاران مواجه شد.

یکی دیگر از دستاوردهای مهم مدیریت درمان استان در یک سال اخیر افزایش چشمگیر میزان اشغال تخت‌ها است. اشغال تخت بیمارستان پیش از استقرار مدیریت جدید حدود ۴۸ تا ۵۳ درصد را شامل می‌شد اما این میزان اکنون به ۹۵ درصد رسیده که به معنای افزایش صددرصدی اشغال تخت است. با توجه به مسئولیت و حجم عظیم امور درمانی، افزایش خدمات معمولاً به صورت گام به گام صورت می‌گیرد و این آمار، خود جهشی بزرگ در عرصه خدمات درمانی استان محسوب می‌شود. دلیل این اتفاق، جذب ۷۰ پزشک به جامعه پزشکی تأمین اجتماعی بود که با مساعدت مدیرعامل سازمان، معاونت درمان و باقی معاونت‌ها مجوز جذب ۱۵۰ پزشک و کادر درمان صادر شد و توانستیم تعداد قابل توجهی از پزشکان متخصص و کادر درمان را تأمین کنیم.

در حال حاضر یکی از مهم‌ترین اقدامات این مدیریت مربوط به راهاندازی بیمارستان در منطقه چابهار است که برای این منظور زمینی به وسعت ۳۰ هزار متر مربع به رایگان در اختیار تأمین اجتماعی گذاشته شد و ساخت این بیمارستان در آینده نزدیک کلنگ‌زنی می‌شود. یکی دیگر از رویدادهای مهم حوزه درمان مربوط به خرید یک دستگاه ام‌آر‌آی پس از فعالیت ۳۰ ساله بیمارستان زاهدان است که اجرای این طرح نیز در مرحله احداث بخش مربوطه قرار دارد.